

81

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GÓRNICTWA

z dnia 21 kwietnia 1954 r.

w sprawie higieny pracy w kopalniach arsenu.

Na podstawie art. 94 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 prawa górniczego (Dz. U. z 1953 r. Nr 29, poz. 113) zarządza się, co następuje:

I. Przepisy wstępne.

§ 1. Rozporządzenie niniejsze dotyczy higieny pracy w zakładach górniczych (kopalniach arsenu), w których zarówno pod ziemią, jak i na jej powierzchni wydobywa się lub przerabia rudy arsenu.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze nie dotyczy zakładów górniczych, w których wydobywa się lub przerabia rudy, zawierające arsen jedynie w postaci domieszki.

II. Czystość powietrza w kopalniach arsenu oraz ochrona otoczenia.

§ 3. Kopalnie arsenu powinny posiadać urządzenia techniczne zapobiegające zanieczyszczeniu — w stężeniu szkodliwym dla organizmów żywych — powietrza, gruntu oraz wód na terenie kopalni i jej otoczenia przez wydzielające się przy produkcji trujące substancje stałe, ciekłe lub lotne.

§ 4. 1. Wydzielające się ubocznie przy wydobywaniu i przerobie rud arsenu pary, pyły, dymy lub gazy, zawierające szkodliwe składniki, powinny być chwywane i unieszkodliwiane drogą absorpcji, filtracji lub neutralizacji.

2. Wody ściekowe kopalni arsenu powinny być wpuszczane do kanałów, rzek, stawów i innych zbiorników wód, po uprzednim pozbawieniu ich składników

szkodliwych drogą absorpcji, filtracji, osadzania lub neutralizacji chemicznej.

§ 5. Stężenie w powietrzu arsenu lub związków arsenu w przeliczeniu na czysty arsen nie powinno w kopalni arsenu, zarówno pod ziemią, jak i na jej powierzchni, przekraczać 0,003 mg w litrze.

§ 6. 1. Analiza powietrza w kopalniach arsenu powinna być dokonywana w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak niż raz na dziesięć dni. Przy dokonywaniu analizy należy ilościowo oznaczać zawartość w powietrzu arsenu oraz trujących związków arsenu, a w szczególności wolnego arseniku i arsenu wodoru.

2. Miejsce pobierania próbki powietrza i sposób dokonywania analizy określi instrukcja, opracowana przez kierownictwo kopalni arsenu i zatwierdzona przez Wyższy Urząd Górniczy.

§ 7. W razie stwierdzenia w powietrzu kopalni arsenu stężenia arsenu lub związków arsenu, przekraczającego najwyższe normy dopuszczalne (§ 5), należy natychmiast zbadać przyczynę nadmiernego stężenia oraz podjąć środki zapobiegawcze.

§ 8. Praca eksploatacyjna w miejscach kopalni arsenu, w których zostało stwierdzone nadmierne stężenie trujących związków arsenu w powietrzu, jest zabroniona. Jeżeli zachodzi konieczność przeprowadzenia w takich miejscach akcji ratowniczej bądź awaryjnej, należy zaopatrzyć pracowników w sprzęt ochrony osobistej dróg oddechowych (maski gazowe lub aparaty tlenowe).

III. Składowanie i transport rud arsenu.

§ 9. 1. Transport rud arsenu na miejsce składowania oraz z miejsca składowania do aparatów przerobczych powinien być zmechanizowany.

2. Miejsca wyładowywania, ładowania oraz urządzenia transportowe powinny być szczelnie osłonięte i połączone z wentylacją zasysającą pył w miejscu jego powstawania.

IV. Pomieszczenia kopalni arsenu.

§ 10. Pomieszczenia kopalni arsenu na powierzchni, w których dokonywa się wszelkiego rodzaju czynności z rudami arsenu, powinny:

- 1) być przeznaczone wyłącznie do wykonywania czynności związanych ze stykaniem się z arsenem lub jego związkami;
- 2) być oddzielone szczelnie od pomieszczeń, w których wykonywa się czynności nie związane ze stykaniem się z arsenem lub jego związkami;
- 3) posiadać ściany, stropy i podłogi o powierzchni gładkiej, twardej, równej, nienasiąkliwej, dającej się oczyszczać gruntownie na mokro lub za pomocą zasysania pyłów;
- 4) posiadać wentylację zapewniającą dostateczną wymianę powietrza.

§ 11. W istniejących w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia kopalniach arsenu ściany i stropy pomieszczeń nie odpowiadające przepisom § 10 pkt 3 powinny być gruntownie bielone co najmniej raz na rok.

§ 12. 1. Podłogi pomieszczeń, wymienionych w § 10, powinny być co najmniej jeden raz dziennie oczyszczane na mokro lub przez zasysanie.

2. Gruntowne oczyszczanie ścian, podłóg i stropów powinno odbywać się co najmniej raz na miesiąc.

§ 13. Co najmniej raz na miesiąc należy dokonywać gruntownego oczyszczania z pyłów i zanieczyszczeń związkami arsenu powierzchni zewnętrznych aparatów, podestów, poręczy, okapów i innych urządzeń, na których gromadzą się pyły lub zanieczyszczenia.

§ 14. Pyły odpadkowe i wszelkie odpadki stałe lub ciekłe, zbierane w pomieszczeniach wymienionych w § 10, należy umieszczać w naczyniach zamkniętych i używać do celów produkcyjnych lub usuwać po uprzednim ich unieszkodliwieniu.

§ 15. W pomieszczeniach kopalni arsenu należy unikać gromadzenia rud arsenu i związków arsenu w stanie suchym i rozdrobnionym.

§ 16. 1. W pobliżu miejsc przeróbki rud arsenu należy zainstalować urządzenia umożliwiające zwilżanie rudy.

2. Rozdrobnione rudy lub związki arsenu należy w miarę technicznej możliwości utrzymywać w stanie zwilżenia.

§ 17. Opakowania, jak worki, beczki po rudach arsenu lub innych materiałach zawierających arsen, powinny być odpylane i oczyszczane w sposób nie narażający pracowników na zatrucie.

V. Przepisy higieniczno-sanitarne.

§ 18. Pracownicy hut arsenu, narażeni na zanieczyszczenie ciała związkami arsenu lub zatrucie tymi związkami, powinni być zaopatrzeni w odpowiednią odzież specjalną, obuwie i rękawice ochronne oraz w miarę potrzeby w sprzęt ochrony osobistej dróg oddechowych.

§ 19. 1. Kopalnie arsenu powinny posiadać następujące urządzenia higieniczno-sanitarne w postaci zespołu złożonego:

- 1) z rozbieralni-szatni na odzież domową;
- 2) z umywalni i natrysków;
- 3) z rozbieralni-szatni na odzież specjalną;
- 4) z pomieszczenia do oczyszczania i suszenia odzieży specjalnej.

2. W umywalni jeden kurek, a w natryskach jedno sitko powinny przypadać na 5 pracowników jednej zmiany.

3. Umywalnie i natryski należy zaopatrzyć w dostateczną ilość bieżącej wody ciepłej i zimnej oraz w mydło i szczotki do rąk.

§ 20. Każdy pracownik kopalni arsenu, narażony na zanieczyszczenie odzieży lub ciała pyłem zawierającym związki arsenu, powinien otrzymać do swego wyłącznego użytku ręcznik, szczotkę do zębów, środek do czyszczenia zębów oraz szklanekę. Przedmioty te powinny być przechowywane w sposób zabezpieczający przed ich zanieczyszczeniem.

§ 21. Każdy pracownik, określony w § 20, powinien codziennie po zakończeniu pracy dokładnie umyć się pod natryskiem oraz oczyścić usta i zęby.

§ 22. 1. Kopalnie arsenu powinny posiadać jadalnię, umieszczoną w miejscu zabezpieczonym przed zanieczyszczeniem substancjami zawierającymi arsen.

2. Wszelkie posiłki wolno spożywać pracownikom jedynie w jadalni po umyciu rąk i wypłukaniu ust.

§ 23. Palenie tytoniu na terenie kopalni arsenu jest zabronione.

§ 24. 1. Pracownikom kopalni arsenu należy zapewnić dostateczną ilość wody zdanej do picia, zabezpieczonej przed zanieczyszczeniem szkodliwymi substancjami.

2. Pracownikom zatrudnionym w miejscach o wysokiej temperaturze należy dostarczać gazowaną wodę do picia zawierającą 0,5% soli kuchennej.

§ 25. Do pracy w kopalni arsenu wolno przyjmować pracowników jedynie na podstawie zezwolenia lekarza.

§ 26. Pracownicy narażeni na działanie związków arsenu powinni być badani przez lekarza raz na miesiąc ze szczególnym zwróceniem uwagi na objawy zatrucia arsenem.

§ 27. Pracownik, u którego zostały stwierdzone objawy choroby zawodowej, spowodowanej przez związki arsenu, powinien być przesunięty na stałe lub czasowo do innych prac nie narażających go na tę chorobę.

VI. Przepisy końcowe.

§ 28. Tekst niniejszego rozporządzenia powinien być wywieszony w pomieszczeniach pracy w miejscu widocznym.

§ 29. Kierownictwo kopalni arsenu powinno doręczyć każdemu pracownikowi przed przystąpieniem do pracy instrukcję i pouczenie, dotyczące przestrzegania higieny pracy przy robotach w kopalni.

§ 30. 1. Stosowanie przepisu § 9 odracza się na okres trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

2. W przypadkach, szczególnie uzasadnionych Minister Górnictwa w porozumieniu z Ministrami: Hutnictwa, Pracy i Opieki Społecznej oraz Zdrowia może odroczyć stosowanie przepisu § 9 w poszczególnych kopalniach arsenu na dalszy okres.

§ 31. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Górnictwa: w z. L. Salamon